Efektivní školní poradenské služby

A role kariérového poradenství

Partnerství pro vzdělávání 2030+

Partnerství
pro vzdělávání
2030+

Kdo stojí za návrhem efektivních školních poradenských služeb?

Partnerství pro vzdělávání 2030+

Naším společným cílem v Partnerství 2030+
je dlouhodobá spolupráce na zlepšování učení dětí
a snižování nerovností ve vzdělávání.

Specifické cíle jsou naplňovány prostřednictvím pracovních skupin.

7 zakládajících organizací

20 odborných partnerů

6 konzultačních partnerů

Kdo za pozičním dokumentem stojí?

Proč poziční dokument vznikl?

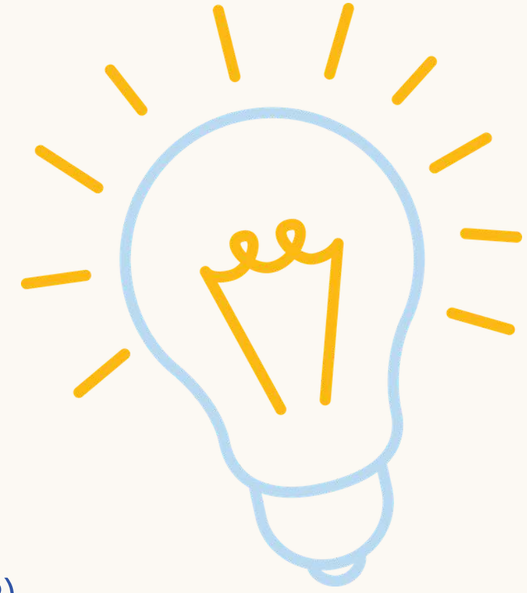

POTŘEBY ŠKOL A DLOUHODOBÉ STRATEGICKÉ CÍLE

Podpora rovného přístupu ke vzdělávání, wellbeingu a duševního zdraví dětí
Posílení podpůrné a preventivní role školy
Návaznost na Strategii 2030+, Cílená opatření MŠMT 2024, Bezpečné dětství a další

ZHORŠUJÍCÍ SE DUŠEVNÍ ZDRAVÍ DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH

Více než 40 % žáků 9. tříd má symptomy středně těžké až těžké deprese (NUDZ & ČŠI, 2023).

NEROVNOSTI V DOSTUPNOSTI A VYSOKÁ MÍRA HETEROGENITY ZAJIŠŤOVÁNÍ SLUŽEB

Přetrvávají nerovnosti mezi malými a velkými školami.
36 % ZŠ do 100 žáků nemá zřízenou pozici výchovného poradce ani metodika prevence
a je zde vysoká míra nekvalifikovaných VP a ŠMP; psychologa má jen 14 % ZŠ (PAQ & STEM, 2023).

ODPOVĚĎ NA LEGISLATIVNÍ ZMĚNY

Do zákona a financování přibyly nové pozice a povinnosti. Vzniká tak prostor pro novou vizi ŠPP.

3 pilíře & 12 opatření

Společné cíle a principy

Základ pro rovný přístup ke kvalitním a efektivním ŠPS

Cíle a principy tvoří základ pro stanovení standardů kvality ŠPS a vytvářejí společný rámec pro jejich poskytování, rozvoj a evaluaci.

1. Legislativně ukotvit cíle a principy ŠPS.
2. Stanovit standard kvality ŠPS.
3. Vymezit odpovědnost za kvalitu ŠPS na úrovni systému.
4. Zavést systém koordinovaného metodického vedení ŠPS.

Podmínky pro výkon školních poradenských služeb

Zázemí a infrastruktura

Personální kapacity, časové a prostorové podmínky jsou klíčové pro zajištění dostupných a kvalitních ŠPS napříč školami.

1. Zajistit odpovídající personální obsazení ŠPS.
2. Zajistit časové, prostorové a materiální podmínky poskytování ŠPS.
3. Zohlednit v zajištění ŠPS velikost školy, skladbu žactva a regionální specifika.
4. Zajistit podmínky pro profesní rozvoj poradenských a vedoucích pracovníků škol.

Činnosti a spolupráce ve školním poradenství

Rozdělení poradenských činností a jejich koordinace

Funkční členění a koordinace poradenských služeb uvnitř školy a zapojení do mezioborové spolupráce podporuje kvalitu ŠPS a provázanost ŠPS a dalších odborných služeb.

1. Vymezit strukturu činností školních poradenských služeb.
2. Systémově personálně a metodicky podpořit nezajištěné a nedostatečně zajištěné oblasti ŠPS.
3. Podpořit koordinaci činností a spolupráci v rámci ŠPS.
4. Podpořit mezioborovou spolupráci s dalšími službami vně škol.

Společné cíle a principy

Základ pro rovný přístup ke kvalitním a efektivním ŠPS

Cíle a principy tvoří základ pro stanovení standardů kvality ŠPS a vytvářejí společný rámec pro jejich poskytování, rozvoj a evaluaci.

1. Legislativně ukotvit cíle a principy ŠPS.
2. Stanovit standard kvality ŠPS.
3. Vymezit odpovědnost za kvalitu ŠPS na úrovni systému.
4. Zavést systém koordinovaného metodického vedení ŠPS.

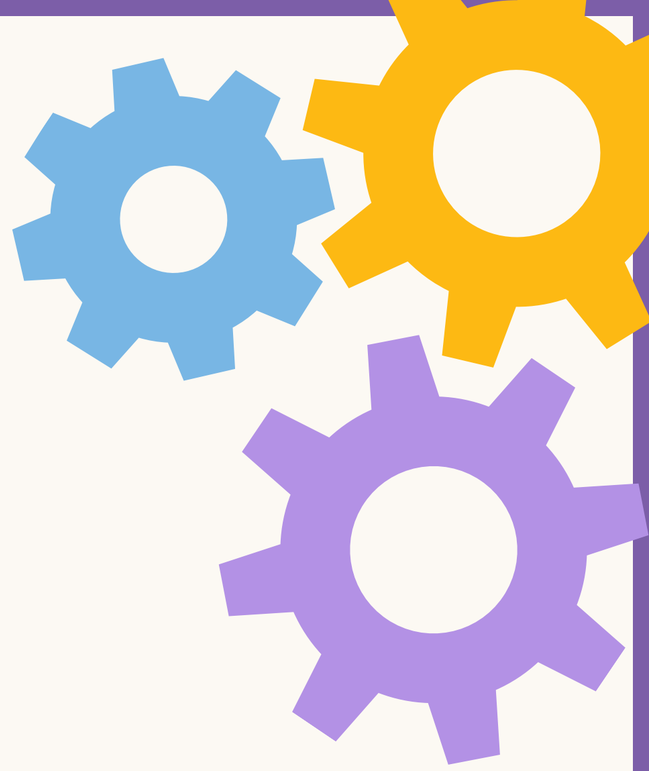

Podmínky pro výkon školních poradenských služeb

Zázemí a infrastruktura

Personální kapacity, časové a prostorové podmínky jsou klíčové pro zajištění dostupných a kvalitních ŠPS napříč školami.

1. Zajistit odpovídající personální obsazení ŠPS.
2. Zajistit časové, prostorové a materiální podmínky poskytování ŠPS.
3. Zohlednit v zajištění ŠPS velikost školy, skladbu žactva a regionální specifika.
4. Zajistit podmínky pro profesní rozvoj poradenských a vedoucích pracovníků škol.

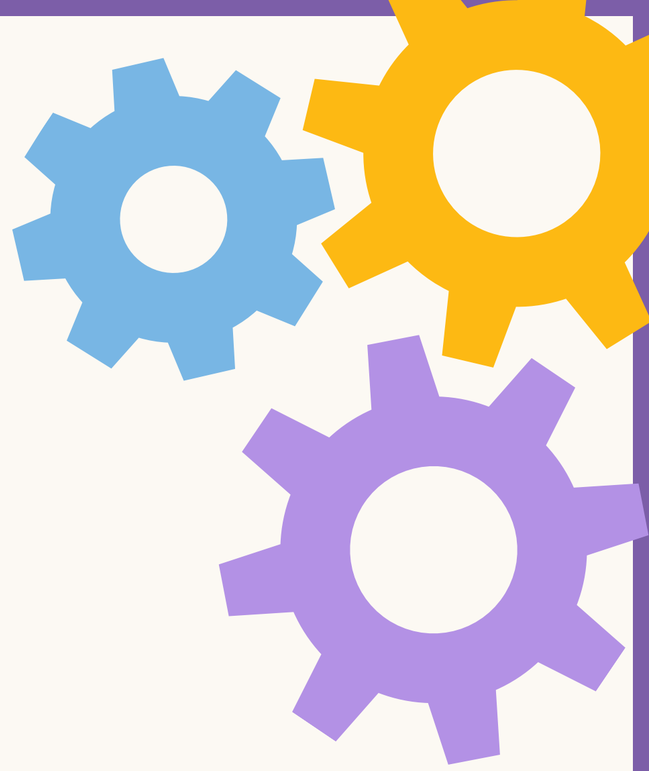

Činnosti a spolupráce ve školním poradenství

Rozdělení poradenských činností a jejich koordinace

Funkční členění a koordinace poradenských služeb uvnitř školy a zapojení do mezioborové spolupráce podporuje kvalitu ŠPS a provázanost ŠPS a dalších odborných služeb.

1. Vymezit strukturu činností školních poradenských služeb.
2. Systémově personálně a metodicky podpořit nezajištěné a nedostatečně zajištěné oblasti ŠPS.
3. Podpořit koordinaci činností a spolupráci v rámci ŠPS.
4. Podpořit mezioborovou spolupráci s dalšími službami vně škol.

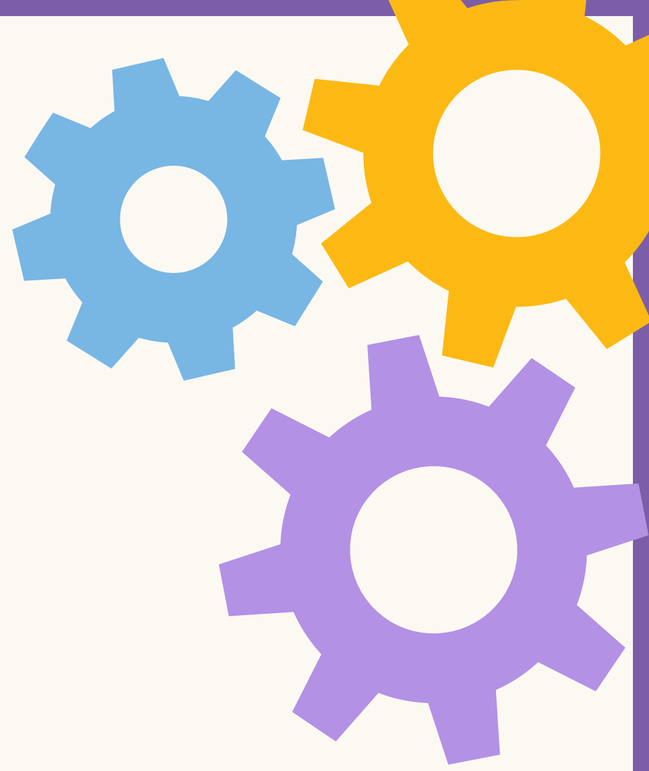

Rozdělení a obsah činností v efektivních ŠPS

- Návrh nového členění standardních činností

  - OBECNÉ (společné, mohou být vykonávány jakýmkoli pracovníkem ŠPS)
  - SPECIFICKÉ (vyžadují specializované VŠ vzdělání)

    - předcházení duplicitním činnostem a nejasnostem v tom, kdo má činnost vykonávat
    - důraz na spolupráci a koordinaci v rámci ŠPS
    - flexibilita

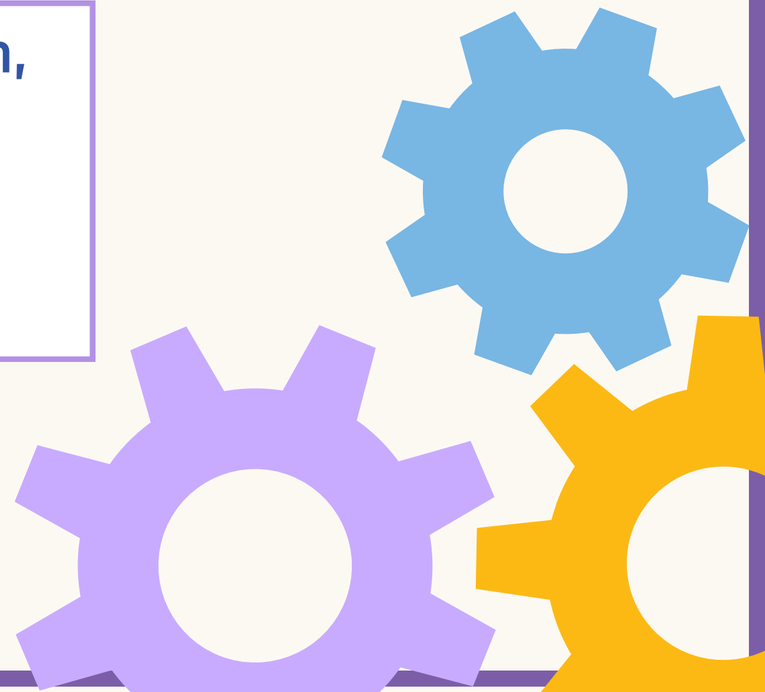

Kariérové poradenství jako legislativně vymáhaná, ale aktuálně systémově nezajištěná činnost na školách

Kariérové vzdělávání (RVP)

- je součást vzdělávacího procesu,
- rozvíjí kompetence všech žáků,
- probíhá ve výuce.

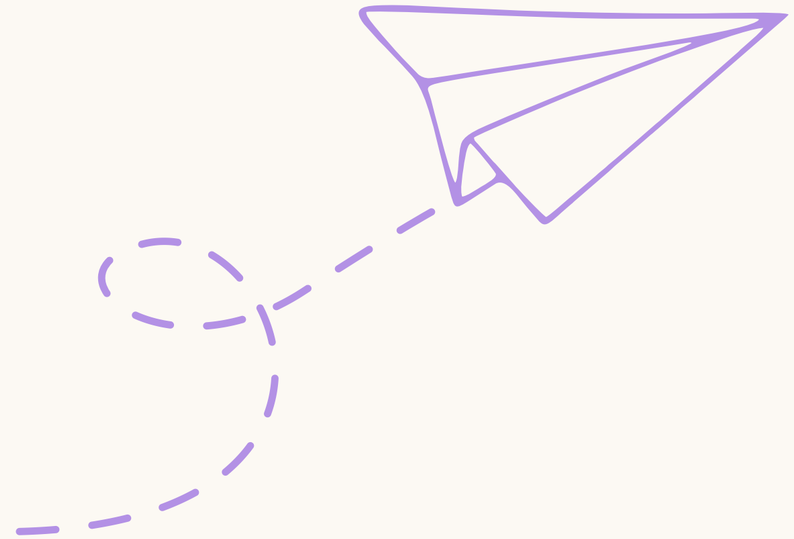

Kariérové poradenství (ŠPS)

- reaguje na individuální situaci žáka,
- pomáhá mu aplikovat získané kompetence na konkrétní životní rozhodnutí,
- vyžaduje poradenské dovednosti a čas pro individuální podporu žáků.

Výuka může žáka naučit, jak se rozhodovat.
Poradenství mu pomáhá rozhodnout se v jeho konkrétní situaci.

Co je třeba směrem ke kariérovému poradenství systémově zajistit:

- minimální standard služby pro všechny školy,
- **jasná odpovědnost za její zajištění,**
- odborná kvalifikace lidí, kteří poradenskou práci poskytují,
- **metodické vedení a evaluace kvality,**
- financování a řešení dostupnosti, včetně malých škol a možnosti sdílených či externích služeb.

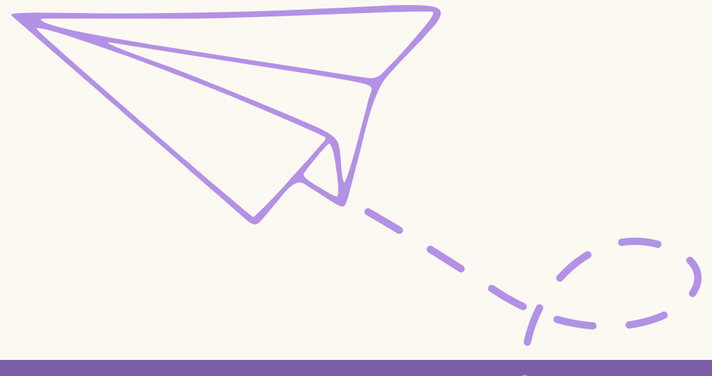

Jaké činnosti je potřeba zajistit v rámci kariérového poradenství ve škole

- **Poradenské činnosti**

individuální/skupinové poradenství, sebereflexe, sebepoznání a rozhodování, kariérové portfolio, provázení přechody.

- **Informační činnosti**

vzdělávací příležitosti, kvalifikace, profese a svět práce, trendy trhu práce, dostupné další služby.

- **Metodické a koordinační činnosti**

podpora pedagogů, propojení kariérového vzdělávání a poradenství, spolupráce s ÚP, ŠPZ, zaměstnavateli a dalšími aktéry.

Návrh koncepce mezirezortního integrovaného systému kariérového poradenství

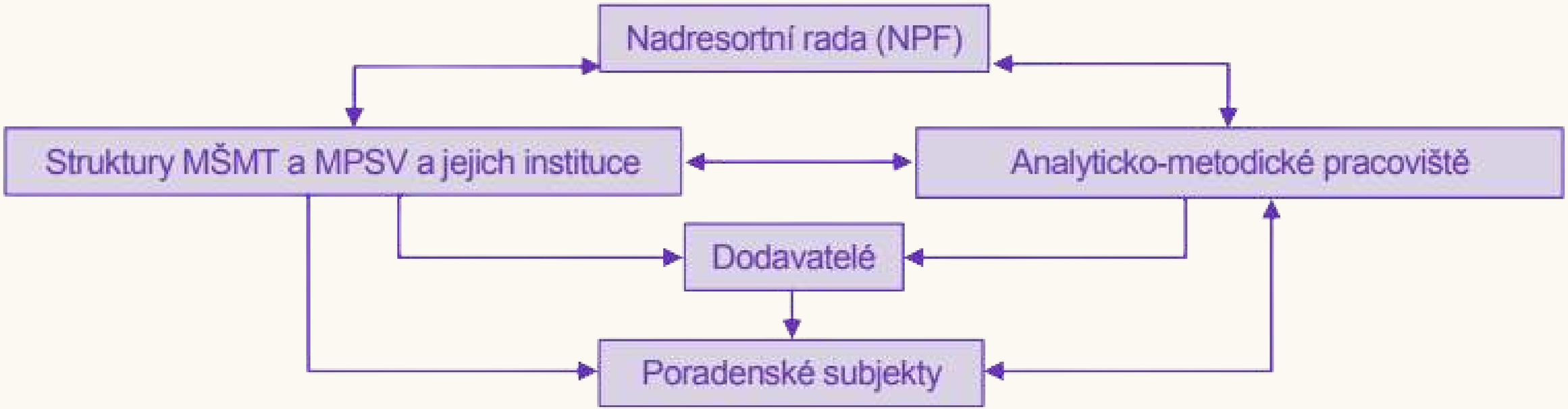

(NÚV 2013, s. 26)

Pokud nechceme děti uvádět v omyl ohledně jejich budoucnosti…

- Nestačí jim pouze nekoordinovaně poskytovat informace.

Děti a mladí lidé potřebují podporu, která jim pomůže porozumět vlastním možnostem, orientovat se ve vzdělávacích a pracovních příležitostech a dělat informovaná rozhodnutí.

- Systém nemůže spoléhat na jednotlivce ve školách, ti nemohou přístup k relevantním informacím sami zajišťovat.
- Kvalita a dostupnost kariérového poradenství nemůže záviset na velikosti školy, regionu nebo osobním nasazení konkrétního pracovníka. Tím vznikají nerovnosti příležitostí ve vzdělávání.
- Nestačí mít kariérové poradenství jen uvedené v legislativě.

Je potřeba jasně stanovit jeho standard, odpovědnost, kvalifikační požadavky, metodickou podporu a financování.

Poziční dokument k náhledu

Děkujeme za pozornost!

Partnerství pro vzdělávání 2030+